

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Erik Ojala
Ann-Christine Almroth

Förstärkning av förskolors arbete med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF).

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att ge förvaltningen i uppdrag att förstärka förskolornas förebyggande arbetet inom NPF-området i enlighet med förslaget som redovisas i föredragningen.

Bakgrund

I nämndens verksamhetsplan för 2019 ges förvaltningen i uppdrag att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande. En strategi i detta är att stärka det förebyggande arbetet gällande barns lärande, utveckling och psykiska hälsa.

Förskolan måste bli bättre på att uppmärksamma barn som är i behov av särskilt stöd inte minst när det gäller barn med NPF eller som uppvisar behov som senare kan komma att leda till en diagnos.

Skollagen anger att det i de flesta skolformer ska finnas elevhälsa, och att denna ska vara främst förebyggande och hälsofrämjande samt stödja elevernas utveckling mot målen.

Förskolan omfattas inte av den aktuella paragrafen, och det finns inget lagstadgat krav på att motsvarande funktioner som ingår i elevhälsan (kompetens inom de medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska områdena) ska finnas tillgängliga för förskolans verksamhet.

Enligt Skolinspektionens rapport *"Förskolans arbete med barn i behov av särskilt stöd"* pekar forskningen på att ett välfungerande stöd till förskolans personal har stor betydelse för att kunna utforma effektiva stödinsatser.

Förskolan arbetar för att utveckla samverkansformer med barnhälsovården och habiliteringen – Region Uppsala, för att tillsammans skapa ett kompensatoriskt stöd bland annat vad avser barn med NPF samt förbygga psykisk ohälsa.

Exempel på samverkan är:

- Hälsoformulär – förskolan och barnhälsovården ska kommunicera med varandra om barns hälsa och utveckling genom ett formulär vid 3,4 och 5 års ålder. Formuläret är ett beprövat frågeformulär för att upptäcka beteende- och emotionella problem hos förskolebarn och ger underlag för en klinisk bedömning. Tidiga upptäckter är oerhört viktigt då dessa senare kan utvecklas till psykisk ohälsa i tonåren utan adekvat stöd. Arbetet med hälsoformulären påbörjades i februari 2019. En instruktionsfilm där region och förskola samverkar beräknas bli klar i juni.

- En rutin för samverkan mellan habilitering och förskola kring barn med autismdiagnos håller på att arbetas fram. Målet med rutinen är att förskolebarn med autismdiagnos får samordnade och likvärdiga insatser baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet som skapar förutsättningar för barnet att tillgodogöra sig förskolans utbildning. Rutinen beräknas bli klar för remiss i juni 2019.
- En rutin för nätverksforum mellan förskola och habilitering beräknas också bli klar i juni. Uppsalas kommunala förskola kommer att ha en plats i arbetsutskottet för nätverksforumet.

Föredragning

Förvaltningen föreslår att tre specialpedagoger med kompetens inom NPF anställs i förskolan för att stärka det förebyggande arbetet inom NPF-området.

Specialpedagogerna ska ge stöd till förskolorna i att utforma åtgärder i de handlingsplaner som görs för enskilda barn med NPF-problematik. De ska vidare bistå förskollärare i arbetet med de bedömningar som behöver göras i samband med hälsoformulären för att säkra det kompensatoriska uppdraget samt möjliggöra tidiga upptäckter. Specialpedagogerna förväntas ge kompetensförhöjning till förskolepersonal inom NPF.

I satsningen ingår också att alla specialpedagoger i förskoleverksamheten ges fortbildning inom NPF.

Två specialpedagoger föreslås anställas till kommunal huvudman. En specialpedagog föreslås avdelas för fristående verksamhet. Fördelningen hänvisar till antalet barn i kommunal verksamhet respektive fristående verksamhet.

Konsekvenser för barn/elever

Förslaget syftar till att skapa förutsättningar för förskolans personal att utveckla arbetet med att undersöka och analysera stödbehoven samt vidta adekvata åtgärder när det uppmärksammas att ett barn kan vara i behov av särskilt stöd inom NPF området. I detta innefattas även att utveckla arbetet med att löpande följa upp hur stödinsatserna fungerar i verksamheten samt att utvärdera stödinsatsernas effekt.

I Riksförbundet Attentions enkätundersökning från 2014 bland vårdnadshavare med barn i skolåldern menade 43 procent av de berörda föräldrarna att barnet har brister i läs- och skrivförmåga och 62 procent att barnet har svårigheter i andra skolämnen. På sikt förväntas satsningen i förskolan att skapa gynnsamma effekter i ett 0-19 perspektiv och förhoppningsvis minska skolfrånvaron i de högre årskurserna.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget ryms inom den budgetförstärkning med 2,5 miljoner kronor som för förskolans del från 2019 avsatts för stöd till elever med stort stödbehov.

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör